

Retaule de la Mare de Déu i Sant Jordi

Vilafranca del Penedès

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Església de Sant Francesc (carrer de Sant Pere, 3)

Coordenades:

Latitud: 41.34491
Longitud: 1.69728
UTM Est (X): 391011
UTM Nord (Y): 4577865

Classificació

Número de fitxa 08305 - 144
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Objecte
Estil / època: Medieval Gòtic
Segle XIV
Autoria de l'element: Lluís Borrassà
Estat de conservació Bo
Protecció Física
Observacions protecció: vidre
Número inventari Si:IPA 4917
Generalitat i altres inventaris
Accés Restringit
Ús actual: Ornamental
Titularitat Privada accessible
Titular: Arquebisbat de Barcelona (C. Bisbe, 5 - Barcelona).
Fitxes associades:
[Església de Sant Francesc](#)
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart

Descripció

Retaule gòtic situat a l'església de l'antic convent de Sant Francesc, a la tercera capella lateral del costat de l'epístola. La titularitat està compartida entre Sant Jordi i la Mare de Déu, que figuren en el compartiment central. Fa 2,52 metres d'amplada i 4 metres d'alçada. La predel·la fa 0,85 metres d'alçada i està dividida en cinc parts separades amb decoració arquitectònica en forma d'arcs. Sota cada arcada hi ha una figura. A la taula central la presentació al Temple de la Mare de Déu i, al costat, Sant Jordi dret amb l'espasa i la cuirassa. Als carrers laterals s'hi representen escenes de les vides dels titulars. A l'esquerra, de dalt a baix: la llegenda del brodat del vel del Temple; les esposalles; l'anunciació i la nativitat. Al carrer de la dreta: la llegenda de sant Jordi i la donzella; el martiri de Sant Jordi i la seva mort. Damunt la taula central, hi ha una escena de la crucifixió de Crist. A la predel·la s'hi representen Santa Maria Egípcíaca, la Verge del Dolor, el Crist Baró de Dolors, sant Joan Evangelista i sant Francesc. En els muntants que hi ha entre els carrers apareixen figures d'apòstols, santes i prelats: a la part superior, sant Jaume, sant Pere, sant Pau, sant Tomàs; a la part central santa Llúcia, santa Caterina, santa Eulàlia i santa Úrsula; i a la part inferior, un bisbe, sant Esteve, sant Vicenç i sant Nicolau. Tot el conjunt està emmarcat per un guardapols daurat, de fusta inornamentat amb pinacles i motius de fullatge. La tècnica emprada és la del tremp sobre fusta. Estilísticament, mostra característiques del que es coneix com estil internacional, amb certs tocs de l'italianisme precedent.

Història

L'autoria del retaule és un tema pendent no aclarit. La opinió majoritària l'atribueix a Lluís Borrassà, com ara Josep Gudiol, Chandler Post, Santiago Alcolea o Josep Pitarch. Per mossèn Manuel Trens, es obra del taller dels germans Serra (MIRET, 1992). Montserrat Miret (1992) es decanta per l'opció majoritària. Un dels primers llocs de Catalunya on s'instal·len els franciscans és Barcelona. A Vilafranca, ja s'hi havien instal·lat l'any 1242 i depenien de la casa de Barcelona. Durant la Guerra Civil, va desaparèixer i, un cop finalitzada, es va trobar un fragment a la Diputació i un altre fragment al Museu Episcopal de Vic. Es van poder reunificar i netejar per tornar-lo a la capella l'any 1941. L'any 1989, participa de l'exposició "Millenium" i des dels tallers del Servei de Restauració de la Generalitat s'hi realitza una nova intervenció, molt testimonial ja que el seu estat de conservació era molt bo.

Bibliografia

MIRET i NIN, M. Montserrat (1992). Comentaris entorn del retaule de la Mare de Déu i Sant Jordi, de Vilafranca del Penedès. Quaderns d'aportació cultural, núm. 10. Ajuntament de Vilafranca del Penedès.
ROSSELLÓ i RAVENTÓS, Joan (1982). Vilafranca del Penedès, dins l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Barcelona.
ROSSELLÓ i RAVENTÓS, Joan (1986). L'Alt Penedès, dins l'Inventari del patrimoni arquitectònic de Catalunya, vol. 2. Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Barcelona, pp. 208-248.

